

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ВАРТІСНОГО ПІДХОДУ (КОНЦЕПЦІЯ VALUE-BASED MANAGEMENT)

Піщанська В.

Національний університет харчових технологій

В сучасному швидкоплинному світі, коли ринкова конкуренція стає все жорсткішою в Україні загострюються процеси банкрутства та поглинання найбільш слабких підприємств. Така ситуація вимагає вирішення нових специфічних завдань, серед яких важливе місце займає управління процесом зростання вартості підприємства. Управління, засноване на вартості підприємства (Value-Based Management) — це загальний термін, який поєднує групу інструментів управління, що використовуються для підвищення загальної ефективності функціонування в основі якої лежить підвищення вартості підприємства [2, с.187].

Концепція передбачає переведення систем планування, оцінки результативності діяльності та матеріального стимулювання на вартісно-орієнтовані індикатори, а також моніторинг якісних та кількісних змін у вартості компанії як цілісно-господарсько-майнового комплексу та об'єкту інвестицій [1, с.207].

Застосування фінансових показників для оцінки вартості компанії бере свій початок з 20-х років XX ст. У 70-80-х роках XX ст. широкого розповсюдження набули наступні фінансові показники: EPS (Earnings Per Share) — чистий прибуток на одну акцію, ROE (Return on Equity) — рентабельність власного капіталу, ROA (Return on assets) -рентабельність активів, M/B (Market to Book Ratio) — коефіцієнт співвідношення ринкової та балансової вартості акцій, RONA (Return on Net Assets) -рентабельність чистих активів та CF (Cash Flow) — грошовий потік. І тільки на початку 90-х років XX ст. застосовується VBM — підхід, який включає в себе наступні основні показники оцінки вартості компанії:

EVA (Economic Value Added) — економічну додану вартість. Розраховується як різниця між прибутком від звичайної діяльності підприємства за мінусом податків і величиною платні за інвестований в підприємство капітал;

MVA (Market Value Added) — ринкову додану вартість. Визначається як різниця між ринковою вартістю фірми і вартістю інвестованого в неї капіталу;

SVA (Shareholder Value Added) — акціонерну додану вартість. Являє собою різницю між розрахунковою і балансовою вартістю акціонерного капіталу;

CVA (Cash Value Added) — додану вартість грошового потоку. CVA базується на співвідношенні операційного грошового потоку компанії з інвестованими платежами;

MCVA (Modified Cash Value Added) — модифіковану додану вартість грошового потоку. Модифікація полягає в зміні алгоритму розрахунку майбутнього грошового потоку шляхом модифікації врахування очікувань в даному показникові;

CFROI (Cash Flow Return on Investments) — доходність інвестицій на основі грошового потоку. Визначається шляхом скоригованого на інфляцію грошового потоку від операційної діяльності до скоригованого на інфляцію розміру інвестицій.

Застосування вартісно-орієнтованого підходу має низку переваг перед альтернативними методиками управління підприємством:

- Підвищення вартості стає тією метою, заради досягнення якої стає можливим об'єднання зусиль всіх контрагентів і досягнення оптимальних компромісів.

- Вартісний підхід вимагає здійснення постійного і максимально повного моніторингу діяльності компанії, що значно підвищує якість і ефективність прийнятих рішень.

- Концепція вартісно-орієнтованого управління дозволяє оптимально поєднувати довгострокові і короткострокові цілі бізнесу шляхом поєднання показників вартості та економічного прибутку.

- Використання ключових показників вартості дозволяє визначити не тільки всі точки «зростання», але також урахувати всі витрати і ризики.

Серед недоліків концепції вартісно-орієнтованого управління виділяють: неточність розрахунків для компаній малого бізнесу через складність прогнозування вартості грошових потоків; великі затрати по її практичному впровадженню; велика ступінь складності проведення розрахунків; складність переведення показників бухгалтерського обліку в показники, що мають економічну суть; складність вимірювання ключових показників теорії вартісно-орієнтованого менеджменту [1, с.209].

Підтримка високої вартості бізнесу потребує ефективної комунікації та відповідних взаємовідносин з інвестиційною спільнотою. Однак, враховуючи політичну нестабільність в державі, недосконалість існуючого законодавства, нерозвиненість виробничої та соціальної інфраструктури, недостатнє інформаційне забезпечення, відносить Україну до групи країн з найбільшим інвестиційним ризиком. Тому, говорити про системне явище, як про переоцінку вітчизняного бізнесу на стратегічні цінності без структурних змін в інвестиційному середовищі, можливо з великою долею умовності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Волков Д.Л. Теория ценностно-ориентированного менеджмента: финансовый и бухгалтерский аспекты [Текст] / Д.Л. Волков. — Санкт-Петербург: Высшая школа менеджмента СПбГУ, 2008. — 320 с.

2. Мендрул О.Г. Управління вартістю підприємств. Монографія [Текст] / О.Г. Мендрул. — К.: КНЕУ, 2002. — 272 с.

Науковий керівник: Багацька К.В.